

Το νομικό καθεστώς των Νομών της Γαλλίας Εξέλιξη, Δομή, Όργανα

Της κ. **Ανατολής ΚΟΖΑΡΗ**
Μετεκπ. του Τμήμ. Τοπ. Αυτοδιοίκησης
της Εθνικ. Σχολ. Δημόσ. Διοίκησης

Ο Νομός¹ (le Département) αποτελεί δημιούργημα της Επανάστασης του έτους 1789. Ο Ναπολέων του έδωσε στη συνέχεια μία πολύ συγκεντρωτική δομή, στην οποία κυριαρχεί ο Νομάρχης, ο οποίος δεν μοιράζεται την εξουσία του με κανένα. Η εξέλιξη του παρατηρείται κατά τη διάρκεια του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα πηγαιίνει προς την κατεύθυνση μίας αυξανόμενης αποκέντρωσης, όπως γίνεται φανερό από τα χαρακτηριστικά κείμενα: τον νόμο της 10ης Αυγούστου 1871 σχετικά με τα Γενικά Συμβούλια (Conseils generaux) και τον νόμο της 2ας Μαρτίου 1982, ο οποίος αναφέρεται στα «δικαιώματα και τις ελευθερίες» των Νομών.²

A. Η ιστορική εξέλιξη του θεσμού

α. Η επανάσταση του έτους 1789, δημιουργεί τον Νομό ως θεσμό με τον νόμο της 22ας Δεκεμβρίου 1789 - 6ης Ιανουαρίου 1790 και χωρίζει την μητροπολιτική Γαλλία σε 83 Νομούς³. Ως διοικητική περιοχή ο Νομός διαιρείται σε Επαρχίες (Districts), Καντόνια (Cantons) και Δήμους (Communes).⁴

β. Ο Ναπολέων Βοναπάρτης θέτει τις βάσεις για μία αποτελεσματικότερη διοίκηση του Νομού, τοποθετώντας δίπλα στον Νομάρχη δύο Βουλευτικά (Deliberatifs) Συμβούλια: το Γενικό Συμβούλιο και το Νομαρχιακό Συμβούλιο. Τα όρια των Νομών παρέμειναν και ο συγκεντρωτισμός γίνεται εντονότερος καθώς ο Νομάρχης διατηρεί κά-

1. Το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα εκτενούς εργασίας της Σ., με θέμα την συγκριτική ανάλυση των συστημάτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ελλάδας και Γαλλίας.

2. Βλ. γενικώς και: Κωνσ. ΓΕ. Αθανασόπουλος: *Περιφερειακή Διοίκηση - Τοπική Αυτοδιοίκηση: ο θεσμός της Περιφέρειας: Βέλγιο, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία. Τόμ. Α', Δ' έκδ. Αθήναι, 1999, σ. 48 επόμε.*

3. Η διαίρεση αυτή πρέπει να λαμβάνει υπόψη «τα ήδη έθιμα, συνήθειες, δραστηριότητες και γλώσσα». Βλ. M-V Ozouf-Marignier: *La Formation des Departements. Paris, 1987, p. 51.*

4. Στοιχεία για όλη την παράγραφο στο: M. Gauchet: *La Revolution des pouvoirs. La souveraineté, le peuple et la representation. 1789-1799. Paris, 1995.*

θε αποφασιστική αρμοδιότητα. Τα Συμβούλια στην πραγματικότητα «δίνουν απλά την γνώμη τους σχετικά με τις ανάγκες του Νομού και διασφαλίζουν την κατανομή των φόρων».⁵

γ. Από την μοναρχία του Ιουλίου μέχρι το τέλος της ΙΙ^{ης} Δημοκρατίας. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από δύο κυρίως νόμους, που αφορούν στην εφαρμογή της αποκέντρωσης. Ο νόμος της 22ας Ιουνίου 1833 ορίζει την εκλογή των μελών του Γενικού Συμβουλίου με ψηφοφορία ανάλογη με την φοροδοτική ικανότητα (suffrag censitaire) και ο νόμος της 10ης Μαΐου 1838 δίνει στην νομαρχιακή συνέλευση το δικαίωμα να παίρνει αποφάσεις εκτελεστές αφ' εαυτών.

Ένας τρίτος νόμος, αυτός της 10ης Αυγούστου 1871 προχωρά λίγο περισσότερο: οι αρμοδιότητες του Γενικού Συμβουλίου διευρύνονται, ιδρύεται η Νομαρχιακή Επιτροπή, αλλά το εκτελεστικό όργανο του Νομού εξακολουθεί να ορίζεται από την κεντρική εξουσία. Άλλοι μεταγενέστεροι νόμοι και κυρίως αυτός της 5ης Νοεμβρίου 1921 συμπληρώνουν αυτές τις κατευθύνσεις και αυξάνουν σταδιακά την αυτονομία του Γενικού Συμβουλίου.

δ. Μετά το έτος 1945 κατά κύριο λόγο, σχετικά με την εξέλιξη του καθεστώτος των Νομών εμφανίζονται δύο τάσεις αρκετά διαφοροποιημένες. Σύμφωνα με την πρώτη το Σύνταγμα της ΙVης Δημοκρατίας είχε προβλέψει⁶ την μεταφορά με νόμο των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων σε ένα εκλεγμένο όργανο. Ο νόμος της 2ας Μαρτίου 1982 υλοποιεί την καινοτομία αυτή.

Ο ίδιος νόμος διευρύνοντας, επίσης, τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του Νομού πηγαίνει προς την κατεύθυνση μίας διαφορετικής τάσης, η οποία θα αναπτυχθεί κατά την διάρκεια της Vης Δημοκρατίας. Έτσι, πολύ πριν το έτος 1982 είχε μειωθεί η κηδεμονία και είχαν αυξηθεί οι αρμοδιότητες του Γενικού Συμβουλίου.

B. Η δομή του Νομού

Για μεγάλο χρονικό διάστημα το νομικό καθεστώς του Νομού παραμένει αδιευκρίνιστο. Αναγνωρίζεται ως νομικό πρόσωπο με μία απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας της 27ης Αυγούστου 1834, η οποία παίρνει την μορφή νόμου στις 10 Μαΐο 1838.

Μέχρι το έτος 1982, η αποκέντρωση του Νομού είναι περιορισμένη, καθώς το κύριο εκτελεστικό όργανο παραμένει ο Νομάρχης, που είναι κατά κάποιο τρόπο ανώτατο κρατικός υπάλληλος και όχι εκλεγμένος.

Σήμερα ο Νομός είναι ταυτόχρονα:

Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Collectivité Territoriale Décentralisée) σύμφωνα με το άρθρο 72 του Συντάγματος του έτους 1958 και ως τέτοιος διοικείται από τα δύο σημαντικότερα εκλεγμένα όργανά του, το Γενικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρό του.

Διοικητική περιφέρεια του κράτους (Circonscription Administrative), δηλαδή μία υποδιαίρεση του εθνικού εδάφους και με αυτή την μορφή είναι φορέας αποσι

5. J.-M. Ohnet: *Histoire de la décentralisation française*. Paris, 1996, p. 62.

6. Άρθρο 87, παράγραφος 2 και 89.

Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος

Καθηγητής Τμήμ. Οικ., Περιφ.
Ανάπτ. Παντείου Πανεπιστ.
Κοινων. Πολ. Επ. Αθηνών

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ
ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Τόμος Α΄
Γ΄ έκδοση

Ο θεσμός της Περιφέρειας
στο Βέλγιο. Ο θεσμός της
Περιφέρειας στην Γαλλία.
Ο θεσμός της Περιφέρειας στην
Ελλάδα. Ο θεσμός της Περιφέ-
ρειας στην Ιταλία. Η Επιτροπή
Περιφερειών. Βιβλιογραφία.

Αθήναι, 1996

Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος

Καθηγητής Τμήμ. Οικ., Περιφ.
Ανάπτ. Παντείου Πανεπιστ.
Κοινων. Πολ. Επ. Αθηνών

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ
ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Τόμος Β΄
Δ΄ έκδοση

Συνταγματικές ρυθμίσεις για
την Αποκέντρωση στην Ελλάδα.
Συνταγματικές ρυθμίσεις για την
Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα.
Νομοθετήματα των ετών 1990, 1991, 1993,
1994. Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.
Η δανειοδότηση της Τοπικής
Αυτοδιοίκησης. Επιχορηγήσεις
της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Απαλλαγές
υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης της Τοπικής
Αυτοδιοίκησης. Η Τοπική
Αυτοδιοίκηση σε άλλες Χώρες.

Αθήναι, 1998

γκέντρωσης (deconcentration) ευρισκόμενος κάτω από την πλήρη εποπτεία του Νο-
μάρχη.

1. Το Γενικό Συμβούλιο

Το Γενικό Συμβούλιο⁷ είναι συλλογικό όργανο λήψης αποφάσεων με σημαντικές αρμοδιότητες και τα μέλη του είναι άμεσα εκλεγμένα. Το Γενικό Συμβούλιο παρουσιάζει αρκετές ομοιότητες με το Δημοτικό Συμβούλιο. Παλαιότερα (μέχρι την μεταρρύθμιση του νόμου της 2ας Μαρτίου 1982) υπήρχαν ακόμη αρκετές διαφορές και η σημαντικότερη εναπομείνασα είναι μία: ο ιδιαίτερος τρόπος ορισμού των Γενικών Συμβούλων. Η σύγχρονη τάση, που καθορίζεται από την θέσπιση του νόμου της 3ης Φεβρουαρίου 1992 σχετικά με την διοίκηση σε τοπικό επίπεδο και κυρίως το εδάφιο για την «Τοπική δημοκρατία» (Democratie locale), είναι: υιοθέτηση ενιαίου τρόπου λει-

7. Γενικά στοιχεία για την παράγραφο αυτή από τα: J. Bourdon και J.-M. Pontier: *Le conseil general. Que sais-je?*, P.U.F., 1992.

τουργίας των Τοπικών Συμβουλίων και του καθεστώτος των αιρετών, είτε αυτοί είναι Νομαρχιακοί, Περιφερειακοί ή Δημοτικοί.

α. Σύνθεση

Τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου εκλέγονται με άμεση καθολική ψηφοφορία και «μονώνυμη» κάλπη (scrutin uninominal), δηλαδή ενός ατόμου ανά Καντόνι.⁸ Σε αντίθεση με τις δημοτικές εκλογές, όπου ένα και το αυτό εκλογικό σώμα εκλέγει το σύνολο των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, οι νομαρχιακές εκλογές περιορίζονται σε εκλογές στα στενά όρια κάθε Καντονιού. Για να είναι υποψήφιος στον δεύτερο γύρο θα πρέπει στον πρώτο να είχε συγκεντρώσει το 10% και άνω των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους.

β. Καθεστώς του Γενικού Συμβουλίου

Η θητεία των μελών του είναι 6 χρόνια⁹ και είναι άμισθη, ο νόμος ως τόσο της 3ης Φεβρουαρίου 1992 ορίζει αποζημιώσεις, έξοδα μετακίνησης και διάφορα γενικά έξοδα, καθώς και τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. Ο ίδιος νόμος παραχωρεί στους Συμβούλους κάποια επί πλέον προνόμια (αιτιολόγηση απουσίας, προστασία από απόλυση ή παράλειψη κατά τις προαγωγές).

Οι γενικές προϋποθέσεις που καθορίζουν την εκλογιμότητα είναι: α. γαλλική υπηκοότητα, β. ηλικία μεγαλύτερη των 21 ετών¹⁰, γ. η ικανότητα (capacité) να θέσει κανείς υποψηφιότητα σύμφωνα με όσα ισχύουν στο κοινό εκλογικό δίκαιο, και, δ. η σχέση με τον Νομό (κατοικία, καταβολή άμεσων φόρων ή ακίνητη περιουσία). Τα 3/4 των Γενικών Συμβούλων πρέπει να είναι κάτοικοι του Νομού.

Δύο κατηγορίες κωλυμάτων θα μπορούσε να διακρίνει κανείς: πρώτον, **τα απόλυτα**, τα οποία αναφέρονται στους ανίκανους (incapables) και σε όσους καταδικάστηκαν για ορισμένα αδικήματα (π.χ. παράνομα κέρδη, εκλογική διαφθορά). Δεύτερον, **τα σχετικά** κωλύματα, που ισχύουν είτε για το σύνολο του Νομού (μέλη Νομαρχιακού Σώματος, Ανακριτές, υπάλληλοι οικονομικών Υπηρεσιών, Σύμβουλοι Διοικητικών Δικαστηρίων κ.λ.), είτε για το Καντόνι, όπου ασκεί ο υποψήφιος τα καθήκοντά του (Δικαστές). Απαγορεύεται η συμμετοχή σε περισσότερα του ενός Γενικά Συμβούλια, με εξαίρεση το Συμβούλιο Παρισίων.

Ο Γενικός Σύμβουλος δεν έχει ουδεμία ασυλία και είναι υπεύθυνος για τις πράξεις και αδικήματα που τυχόν θα διαπράξει κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Ο Γενικός Σύμβουλος εκπίπτει των καθηκόντων του: α. όταν διαλυθεί το Γενικό Συμβούλιο, β. σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας, γ. σε περίπτωση εθελούσιας παραίτησης.

γ. Λειτουργία του Γενικού Συμβουλίου

Από τον νόμο της 2ας Μαρτίου 1982 και όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο της 22ας Ιουλίου 1982, προβλέπεται ένα σύστημα ανάλογο με εκείνο που ισχύει για την λει-

8. Βλ. νόμο 1871, άρθρα 4 και 5.

9. Σειρά νόμων που αλληλοσυμπληρώθηκαν τα τελευταία χρόνια ορίζουν τα σχετικά με την ανανέωση της θητείας των Συμβούλων. Ο πλέον πρόσφατος -18ης Ιανουαρίου 1994- ορίζει την ανά τρία χρόνια ανανέωση του ημίσεος Συμβουλίου.

10. Νόμος της 23ης Δεκεμβρίου 1970.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Τεύχος 17
 Ιαν. , Φεβρ. , Μάρτ. 1999

Α θ ή ν α ι

τουργία του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο νόμος της 6ης Φεβρουαρίου προχωρά περισσότερο, όπως είδαμε, προς την κατεύθυνση της εδραίωσης της «τοπικής δημοκρατίας». Οι αλλαγές αφορούν στους μεγαλύτερους των 3.500 κατοίκων Δήμους, στους Νομούς και στις Περιφέρειες.

Έτσι, το Γενικό Συμβούλιο ορίζεται, ότι πρέπει να συνεδριάζει το ολιγότερο μία φορά το τρίμηνο. Το Συμβούλιο συγκαλείται (οι συνεδριάσεις είναι δημόσιες) από τον Νομάρχη κάθε φορά, που αυτός το θεωρεί αναγκαίο και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις από το 1/3 των Συμβούλων. Το Γενικό Συμβούλιο διαλύεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

δ. Αρμοδιότητες του Γενικού Συμβουλίου

Υπάρχουν δύο κατηγορίες αρμοδιοτήτων:

Οι «νομαρχιακές διοικητικές υποθέσεις» αποτελούν αντικείμενο, σύμφωνα με τον νόμο του 1982, του Συμβουλίου. Τέτοιες υποθέσεις θεωρούνται: η ψήφιση του προϋπολογισμού, η αποδοχή των λογαριασμών, η δημιουργία δημοσίων Υπηρεσιών, οι συμφωνίες, οι αποφάσεις για έργα κ.λ.

Οι διοικητικές υποθέσεις που δεν αφορούν άμεσα τον Νομό, για τις οποίες μπορεί να κληθεί το Συμβούλιο να εκφράσει γνώμη. Πάιρνει, επίσης, αποφάσεις σχετικά με τους Δήμους, επί των οποίων ασκεί κηδεμονία σε θέματα δημοτικών φόρων, εκλογικών διαδικασιών κ.ά.

Ο νόμος της 16ης Ιουλίου για τις συνενώσεις των Δήμων, δίνει στο Γενικό Συμβούλιο σημαντικές αρμοδιότητες, που αφορούν κυρίως στις διαδικασίες των συνενώσεων.

Σύμφωνα με το διάταγμα της 13ης Ιουλίου 1970 ο Νομάρχης συμβουλευεται το Γενικό Συμβούλιο κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου (Plan) ανάπτυξης του Νομού.

«Το Γενικό Συμβούλιο έχει ένα Γραφείο» (Bureau) το οποίο δέχεται την εξουσιοδότηση του Συμβουλίου, αποτελείται από τον Πρόεδρο, 4 έως 10 Αντιπροέδρους και ενδεχομένως και άλλα μέλη, όλους εκλεγμένους για 3 χρόνια.

ε. Ο Πρόεδρος του Γενικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος εκλέγεται για τρία χρόνια από το Γενικό Συμβούλιο, με απόλυτη πλειοψηφία στους δύο πρώτους γύρους ή με σχετική στον τρίτο γύρο. Το καθεστώς είναι όμοιο με αυτό των Συμβούλων. Δεν προβλέπεται παρά μόνον προσωρινή αναπλήρωση, σε περίπτωση χηρείας της θέσης (vacance du poste).

Οι αρμοδιότητες του Προέδρου του Γενικού Συμβουλίου είναι:

I. Η άσκηση της προεδρίας του Συμβουλίου, δηλαδή των κλασικών αρμοδιοτήτων, που ασκεί από κοινού με το Γραφείο (προεδρία συνελεύσεων, εργασίες επιτροπών κ.λ.).

II. Η προετοιμασία των εργασιών του Γενικού Συμβουλίου, αρμοδιότητα που ανήκε παλαιότερα στον Νομάρχη και την Νομαρχιακή Επιτροπή. Ο Πρόεδρος καταρτίζει σχέδιο του προϋπολογισμού και το υποβάλλει στο Συμβούλιο 10 ημέρες το ολιγότερο πριν από την έναρξη συνεδριάσεων για την ψήφισή του. Επίσης, 8 ημέρες πριν από κάθε συνεδρίαση, ο Πρόεδρος απευθύνει στους Συμβούλους έγγραφο με τα προς συζήτηση θέματα.

III. Η εκτέλεση των αποφάσεων του Συμβουλίου. Με τον νόμο της αποκέντρωσης του έτους 1982, ο Πρόεδρος γίνεται το εκτελεστικό όργανο του Νομού, καθώς εκτελεί τον προϋπολογισμό, διασφαλίζει την υλοποίηση των συμβάσεων, που συνάπτει το Συμβούλιο, αντιπροσωπεύει τον Νομό ενώπιον της δικαιοσύνης κ.λ.

IV. Η διεύθυνση των Υπηρεσιών του Νομού και του Προσωπικού αυτών. Οι νόμοι του 1982 και 1983 μεταφέρουν πολλές από τις αρμοδιότητες του κράτους στον Νομό. Οι κυριότερες αρμοδιότητες είναι όσες αφορούν στην διοίκηση των Υπηρεσιών της Νομαρχίας, στην διοίκηση κάποιων δημόσιων Ιδρυμάτων (π.χ. νοσοκομεία), στην επίβλεψη ορισμένων Υπηρεσιών, που παραχωρήθηκαν σε ιδιωτικές εταιρίες (π.χ. στον τομέα των μεταφορών).

2. Η Μόνιμη Επιτροπή

Ο νόμος της 6ης Φεβρουαρίου 1992 δημιουργεί την Μόνιμη Επιτροπή¹¹ (Commission Permanente) μετονομάζοντας έτσι στην ουσία την Νομαρχιακή Επιτροπή (Commission Departementale).

αα. Σύνθεση: Ο νόμος του έτους 1992 ορίζει, ότι το Γενικό Συμβούλιο εφ' όσον ολοκληρώσει τις διαδικασίες για τον αριθμό των Αντιπροέδρων του, προχωρά αντίστοιχα στον καθορισμό του αριθμού των μελών της Μόνιμης Επιτροπής και στην συνέχεια στην εκλογή τους. Η εκλογή γίνεται με ένα αρκετά περίπλοκο σύστημα. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι **εξαετής**.

ββ. Αρμοδιότητες: Το Γενικό Συμβούλιο μπορεί να παραχωρήσει μέρος των αρμοδιοτήτων του στην Επιτροπή, με εξαίρεση την αρμοδιότητά του επί του προϋπολογισμού. Ο Πρόεδρος του Γενικού Συμβουλίου μπορεί να παραχωρήσει μέρος των εξουσιών του (το άρθρο 31 του νόμου του 1982 δεν θέτει περιορισμούς), αν και η ενδεχόμενη παραχώρηση θα πρέπει να γίνεται κατ' αρχήν προς όφελος των Αντιπροέδρων.

3. Ο Νομάρχης

Μέχρι τις μεταρρυθμίσεις του έτους 1982, ο Νομάρχης¹² είχε ένα ρόλο αποφασιστικής σημασίας μέσα στα όρια του Νομού. Σύμφωνα με το φαινόμενο που ονομάστηκε

11. Στοιχεία για την παράγραφο αυτή στο: J.-M.Auby, R. Ducos-Ader, J.-B. Auby: *Institutions administratives*. Paris, 1989 και J.-M. Auby, J.-B. Auby: *Institutions administratives*. Paris, 1991.

12. Το Διάταγμα με αριθμό 88-199 της 29ης Φεβρουαρίου 1988 ορίζει, πως οι όροι «*Commissaire de la République*» και «*Commissaire-adjoint de la république*» θα αντικατασταθούν από τους όρους «*Prefet*», *Νομάρχης* και «*Sous-Prefet*», *Αντινομάρχης*.

«λειτουργικός διχασμός» (dedoublement fonctionnel), ο Νομάρχης ήταν: α. **σύμβολο της πολιτικής της αποκέντρωσης**, όταν λειτουργούσε στα πλαίσια του Νομού - Διοικητικής Περιφέρειας του κράτους (circonscription administrative), και β. **εκτελεστικό όργανο**, όταν ενεργούσε στον Νομό - Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Collectivite Territoriale Decentralisée), αυτός ένας ανώτατος διορισμένος υπάλληλος δηλαδή.

Με τον νόμο της 2ας Μαρτίου και της 10ης Μαΐου 1982, τον Νομάρχη διαδέχεται ο Επίτροπος της Δημοκρατίας (Commissaire de la Republique), με την επίσημη δε άρση της οικονομικής και διοικητικής κηδεμονίας, ο διττός χαρακτήρας των αρμοδιοτήτων του Νομάρχη, δεν έχει πλέον λόγο ύπαρξης.

Οι σημερινές αρμοδιότητες του Νομάρχη ορίζονται από τους νόμους της 14ης Μαρτίου και της 1ης Ιουλίου 1992, ο τελευταίος μάλιστα προσθέτει σημαντικές αλλαγές.

Ο Νομάρχης είναι ένας ανώτατος Υπάλληλος, διορισμένος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας¹³ και ο νόμος του 1982¹⁴ καθορίζει τον «**ρόλο**» του, απαριθμώντας τις μεγάλες κατηγορίες των εξουσιών του: α. είναι **θεματοφύλακας (depositaire) της εξουσίας του κράτους στον Νομό** και πλέον συγκεκριμένα, αντιπρόσωπος της Κυβέρνησης και των Υπουργών, και β. **διευθύνει τις αστικές διοικητικές Υπηρεσίες του κράτους**, είναι επιφορτισμένος με την διαφύλαξη των εθνικών συμφερόντων, του σεβασμού των νόμων και της τήρησης της δημόσιας τάξης.

Ο ίδιος νόμος καθορίζει τον αριθμό των υπαλλήλων (Γενικός Γραμματέας, Διευθυντές των αποκεντρωμένων Υπηρεσιών και Αντινομάρχες), που συνεπικουρούν τον Νομάρχη κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Γ. Παρατηρήσεις

Υπάρχουν κάποια προβλήματα σήμερα σχετικά με τις κρατικές αρμοδιότητες που παραχωρήθηκαν στους Νομούς:

Η οικονομική κατάσταση των Νομών χειροτερεύει, γεγονός, που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των κοινωνικών δαπανών μετά το έτος 1990, την μείωση των κρατικών επιδοτήσεων και την πτώση των εσόδων από άμεσους φόρους.

Οι **Υπηρεσίες πυρόσβεσης και βοήθειας (Service d' incendie et de secours)** δημιουργούν δυσχέρεια στους Νομούς να ανταπεξέλθουν στα τεράστια έξοδα, που απαιτούνται για την απόκτηση του υλικού για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών.

Τις «**διανομορχιακές συνεργασίες**» (ententes interdepartementales) τις προέβλεπαν και οι παλαιότεροι νόμοι, αλλά ο θεσμός δεν λειτούργησε. Ο νόμος της 10ης Ιουνίου 1983 κάνει σημαντικές βελτιώσεις και εφ' εξής οι Οργανισμοί, που δημιουργούνται, λειτουργούν με τρόπο ανάλογο εκείνου των Διαδημοτικών Συνδικάτων (Syndicats Intercommunaux).

13. Σύνταγμα 1958, άρθρο 13 και Διάταγμα με αριθμό 64-805 της 29ης Ιουλίου 1964 και, επίσης, Διάταγμα με αριθμό 82-1101 της 23ης Δεκεμβρίου 1982.

14. Άρθρο 1 του νόμου της 10ης Μαΐου 1982, όπου αξίζει να σημειωθεί, ότι ο Νομάρχης αναφέρεται ως «Commissaire de la Republique».